

forsøg med kernevåben. Der udtaltes endvidere godkendelse af Moskva-traktaten om partielt forbud mod atomforsøg. Den operative del indeholdt en opfordring dels til alle stater om at tiltræde nævnte traktat og efterleve dens ånd og bogstav og dels til 18-magts nedrustningsudvalget om at fortsætte sine forhandlinger „under indtryk af sagens hastende karakter“ med henblik på at nå de mål, som parterne i atomtraktaten havde sat sig i dennes præambel, det vil sige afsluttelse af en traktat, der også indeholdt forbud mod underjordiske atomforsøg.

Under debatten om resolutionen gav såvel den amerikanske som den sovjetiske repræsentant udtryk for, at de ville bestræbe sig for at komme overens om dette spørgsmål, men de fastholdt i øvrigt deres regerings synspunkter. De forenede Stater (og Storbritannien) mener således, at et forbud mod underjordiske atomsprængninger for at være effektivt fremdeles må knyttes til en ordning med „inspektion på stedet“ til konstatering af, hvorvidt seismiske begivenheder er forårsaget af jordskælv eller af underjordiske forsøg. Sovjetunionen hævder derimod, at fremskridt i den videnskabelige forskning på dette område har gjort „inspektion på stedet“ unødvendig, fordi den nødvendige verifikation kan foretages alene ved hjælp af landenes egne national måleinstrumenter.

Heller ikke under den fortsatte debat blev parterne bragt hinanden nærmere hvad dette problem angår. En række talere lod forstå, at de nærmest tænkte sig, at en løsning lå i en forbedring af de videnskabelige metoder, således at også arten af underjordiske sprængninger af ringe styrke kunne fastslås alene ved nationale måleapparaters hjælp. Den peruvienske delegerede udtrykte håbet om, at Sovjetunionen ville stille sine videnskabelige landvindinger på dette område til rådighed for et videnskabeligt forum, idet der i modsat fald ikke fandtes nogen anden løsning juridisk set end „inspektion på stedet“. I øvrigt henvistes der under debatten til de synspunkter som var fremkommet under forhandlingerne i Genève.

Under debatten fremkom der forslag om at udvide Moskva-aftalens rammer til sådanne underjordiske sprængninger, som kan identificeres med nationale måleinstrumen-

ter, og om at indføre et midlertidigt moratorium for underjordiske sprængninger af en styrke, der ligger under denne grænse.

Den amerikanske repræsentant (Stevenson) gjorde det imidlertid klart at U. S. A. som hidtil var imod et frivilligt moratorium uden verifikation. Han erklærede, at et sådant ikke ville gøre en overenskomst lettere at opnå, men i stedet kunne skabe mistanke og forøge spændingen.

I deres almindelige bemærkninger bedømte den amerikanske og sovjetiske repræsentant ligesom andre talere i udvalget Moskva-aftalen som et fremskridt henimod mere omfattende nedrustningsforanstaltninger og et udslag af det forbedrede internationale klima. Kun den albanske repræsentant talte imod aftalen, som han hævdede tenderede i retning af at gøre underjordiske forsøgssprængninger med atombomber lovlige.

Resolutionen vedtoges af I. udvalg med 97 stemmer for (deriblandt de nordiske), 1 imod (Albanien), medens 3 delegationer afstod (Den centralafrikanske Republik, Cuba og Frankrig). I plenarforsamlingen skete vedtagelsen med 104 stemmer for, 1 imod og 3 afstod. (A/RES/1910 (XVIII)).

1. udvalgs beretning: dok. A/5597.

Nedrustningen (26).

18. generalforsamlings befattning med nedrustningsforhandlingerne blev, ligesom tilfældet har været i de senere år, i væsentlig grad af proceduremæssig karakter. De egentlige forhandlinger er foregået i 18-magts nedrustningsudvalget i Genève, og generalforsamlingen har i de senere år indskrænket sin rolle til at debattere udvalgets forhandlinger og resultater, og at give det fortsatte anvisninger på mest muligt at fremskynde bestræbelserne henimod en aftale om fuldstændig og almindelig afrustning under effektiv kontrol. Hertil kommer, at de lande, som ikke har sæde i 18-magts udvalget, har benyttet generalforsamlingsdebatten som en lejlighed til at give et bidrag til diskussionen. Som det vil være kendt bl. a. fra beretningen til folketinget for 17. samling, side 43, føres forhandlingerne på grundlag af USAs og Sovjetunionens nedrustningsplaner og deres fælleserklæring af sep-